

Závery Svetového summitu 2005

Svetoví lídri, ktorí sa stretli v centrále OSN v New Yorku od 14 do 16 septembra, sa dohodli na uskutočnení aktivít v rozsahu globálnych výziev:

Rozvoj

- Mohutný a jednoznačný záväzok všetkých vlád, v darcovských ako aj rozvojových krajinách, dosiahnuť Miléniové rozvojové ciele do roku 2015.
- Dodatočných 50 miliárd USD ročne do roku 2010 na boj proti chudobe.
- Záväzok všetkých rozvojových krajín na prijatie národných plánov na dosiahnutie Miléniových rozvojových cieľov do roku 2006
- Dohoda na poskytnutie okamžitej pomoci pre iniciatívy okamžitého účinku, na podporu úsilia proti malárii, vzdelávanie a zdravotný sektor.
- Záväzok na inovatívne zdroje financovania rozvoja, vrátane úsilia skupín krajín na implementáciu Medzinárodných finančných zariadení a iných iniciatív na financovanie rozvojových projektov, obzvlášť v zdravotnom sektore.
- Dohoda na zváženie dodatočných opatrení na zaistenie dlhodobej udržateľnosti dlhov prostredníctvom zvýšeného financovania cez projekty, zrušenie 100% oficiálnych multilaterálnych a bilaterálnych dlhov najviac zadlženým chudobným krajinám (HIPC). Kde je to možné, zvážiť významnú úľavu dlhov alebo reštrukturalizáciu pre nízko a stredno- príjmové rozvojové krajiny s neudržateľným dlhom, ktoré nie sú súčasťou iniciatívy HIPC.
- Záväzok na liberalizáciu trhu a pohotovú prácu pre implementáciu rozvojových dimenzií Pracovného programu Doha.

Terorizmus

- Jasné a bezvýhradné odsúdenie terorizmu všetkými vláдами po prvý krát „vo všetkých jej formách a prejavoch, namierených voči komukolvek, kdekoľvek a z akýchkoľvek príčin“
- Mohutný politický tlak na všeobecnú konvenciu proti terorizmu do jedného roka. Podpora pre skoré uplatnenie Konvencie o jadrovom terorizme. Všetky štáty sú vyzvané na jej implementáciu ako aj ďalších 12 protiteroristických konvencií.
- Dohoda na vytvorenie stratégie na boj proti terorizmu cestou, ktorá ciní medzinárodné spoločenstvo silnejším a teroristov slabšími.

Budovanie mieru, udržiavanie mieru a rozvíjanie mieru

- Rozhodnutia na tvorbu Mierotvornej komisie na pomoc krajinám v prechode z vojny na mier, podporená kanceláriou a stálym fondom.
- Nové stále policajné kapacity pre mierové operácie OSN.
- Dohoda na posilnenie kapacít Generálneho tajomníka pre sprostredkovanie a spoľahlivú kanceláriu.

Zodpovednosť chrániť

- Jasný a jednoznačný súhlas všetkých vlád kolektívnej medzinárodnej zodpovednosti na ochranu populácie pred genocídou, vojnových zločinov, etnických čistok, a zločinov proti ľudskosti. Vôľa na uskutočnenie včasnej a rozhodujúcej kolektívnej akcie pre tento cieľ prostredníctvom Bezpečnostnej rady, keď mierové prostriedky sa ukazujú ako nedostatočné a národné authority viditeľne zlyhávajú v tomto procese.

Ludské práva, demokracia a právny poriadok

- Rozhodujúce kroky na posilnenie systému OSN pre ľudské práva, podpora akčného plánu a zdvojnásobenie rozpočtu vysokého komisára.
- Dohoda na založenie Rady OSN pre ľudské práva počas nadchádzajúceho roka.
- Znovu potvrdenie demokracie ako univerzálnej hodnoty, a súhlas s novým Fondom demokracie, ktorý už získal prísluby vo výške 32 miliónov USD od 13 krajín.
- Závazok na elimináciu všadeprítomnej rodovej diskriminácie, ako napríklad nerovnosť vo vzdelávaní a vlastníctve majetku, násilie páchané voči ženám a dievčatám a ukončenie beztretnosti pre také násilie.
- Ratifikácia aktivity uskutočnenej počas Summitu spustila vstup do platnosti Konvencie Proti korupcii.

Reforma manažmentu

- Široké posilnenie kapacít OSN pre dohľad vrátane Kancelárie vnútorného služobného dohľadu, rozširujúca dohľad nad dodatočné agentúry s výhľadom na nezávislú poradnú komisiu dohľadu a rozvíjanie novej kancelárie etiky.
- Aktualizácia OSN znovapreskúmaním všetkých mandátov starších ako päť rokov, aby zastaralé záležitosti mohli byť zamenené za nové priority.
- Závazok na zrevidované pravidlá apolitík týkajúcich sa rozpočtu, financií, ľudských zdrojov, aby mohla organizácia lepšie naplniť nové potreby, aprevzatie jednorazového personálu, aby OSN mala vhodný personál na dnešné výzvy.

Životné prostredie

- Uznanie závažných výziev spôsobených klimatickými zmenami a záväzok na uskutočnenie aktivít v rámci Konvencie o klimatických zmenách OSN. Pomoc bude poskytnutá tým najzraniteľnejším, ako napríklad malé rozvojové ostrovné štáty.
- Dohoda na vytvorenie svetového systému včasného varovania proti všetkým prírodným nebezpečenstvám.

Medzinárodné zdravie

- Zvýšená odozva na HIV/AIDS, TB a maláriu prostredníctvom prevencie, starostlivosti, liečby a podpory a mobilizácie dodatočných prostriedkov z národných, bilaterálnych, multilaterálnych a súkromných zdrojov.
- Závazok na boj proti infekčným chorobám, vrátane záväzku na zaistenie plnej implementácie nových Medzinárodných zdravotných pravidiel, a podpora pre Globálne siete varovania vypuknutia chorôb a reakcie Svetovej zdravotníckej organizácie.

Humanitárna pomoc

- Zdokonalený Ústredný pohotovostný rotacný fond na zaistenie, že sa pomoc dostaví dôveryhodne a okamžite po katastrofe.
- Uznanie Vedúcich princípov Domáceho vysídlenia ako dôležitého medzinárodného rámca pre ochranu vnútorne vysídlených osôb.

Aktualizácia Charty OSN

- Rozhodnutie na revíziu a aktualizáciu Charty prostredníctvom:
 - Ukončenia Správcovskej rady, oznacenia historickej dekolonizačnej úlohy OSN ako dokončenej.
 - Zmazanie neaktuálnych zmienok ohľadne „nepriateľských štátov“ v Charte.

Úplný text dokumentu je dostupný na web stránke Summitu: <http://www.un.org/summit2005>

Vydané Oddelení verejných informácií Organizácie Spojených národov v septembri 2005